

Lángban álló szigettenger

— Feltárás —

Nádas Péternek

...Vágyak martalékai vagyunk. Örvényében a végsőkig
hevülnek vércőreink. Ismeretlen partok előtt állunk,
szirtekkel és szirénekkal szegélyezett vizeken. Előttünk
egy lángban álló szigettenger ontja fényeit...

(Jelentéstöredék)

Érzékeink kiszélesedésének és kihunyásának váltakozása színezi
vándorlásunkat. Hullámozásának hatására hűvösjózanságú harcosaink
egy szemvillanás alatt is képesek felforrósodni, akár a fehérizzásig.

Vágytengerbe vagyunk vetve. Hullámai meg-megújuló ostrom
alatt tartják érzékeinket. Éberségünket pengeéles, húsbaható élmé-
nyek edzik. (Tehetünk persze úgy is, mintha nem is vetülne elénk
olykor egy-egy sebnél is nyitottabb test. A villanásnyi szédületbe
borító tökéletes hús és vér. Nyomában pedig a diszkrét létet áthi-
dalni törekvő zuhanásvágy.)

Vágyaink vadona végtelenbe vész. És magunkfajta, lassú lán-
gon égő lények varázsa élteti. E vadon telítve van eleven tűzbe bo-
rult testekkel, és e lelkes testek, mint afféle szeszélyesen kerengő
bolygó- és naprendszerek, ellenállhatatlanul tudnak vonzani, vagy
éppen taszítani, más testeket.

A vadon fokozatosan tárja fel tüneményes tájait: különféle tér-
ségeit, melyek nem feltétlenül testi természetűek. A vonzódás és
tartózkodás keresztüzében, mindenféle kínok és különbnél kü-
lönb kellemeik tömkelegén finomulunk ki. (Eközben elég nagy
a hajlandóságunk arra, hogy az egymás közt megnyíló mélysé-
gekbe vesszünk. Jóllehet éppen eléggé tudjuk, hogy ezirányú elra-

gadtatásaink eredője a testfelületeknél mélyebben rejlik, sőt még a testeknél is mélyebben.)

Eleven délszakokkal és északokkal telített tér. Delejes sűrűjében gyakran kapnak lángra a lelkek, és a fellángolás nyomán rengéshullámok járják át a testeket. Megvillannak metszően éles szemek, mélyzöld íriszek. Elveszejtének rebbenő tekintetek.

A vonzások és viszontvonzások rezgéstartománya meglehetősen tágas és megannyi üzenettel telített. Sugárzásának kiszámíthatatlannul bekövetkező sűrűsödése egyszerre kéj- és vészterhes is. Van benne valami ellenállhatatlan, aminek mégiscsak ellent kell állni. (Miközben azt is tudjuk, hogy fellángolásai többnyire az elfojtásokkal egyenes arányban növekednek. A lefojtott tűz felcsapó csóvája pedig test és lélek még kiterjedtebb térségeit perzselheti fel. Az ilyen excesszusok aztán elképesztő tévelygésekre vezethetnek.) A vadonban való eligazodáshoz az áthagyományozott tudás éppoly nélkülözhetetlen mint az elemi tapasztalat. A testek közti tájékoztató tudott és tudattalan területekre tagolt teóriái különfélék. Tudományos, és kevésbé tudományos tanaik tekintélyén már nem egyszer esett csorba, ezért kissé kétkedően közelítünk kijelentéseikhez. (Ami azért nem akadályoz meg abban, hogy elkerüljük az épen következő szakadékot.)

A haj ősvadonától délre két szemöldöksziget. A pillák fedezékében rések: sötéten izzó tengerszemek. Az arc függőnye félrevonva; miénk márványa és bársonya. Akár egy bíbor kagylótest, oly omlós a kibuggyanó ajkak húsos hasítéka. A szédítő szemek sortűz alatt tartják észlelőberendezéseinket.

A gyönyörök örvényének olykor már leheletnyi fodrozódása is megszedíti a vadon vándorait. Akik szívesen merülnek bele egy-egy hirtelen támadó szédület rohamosan mélyülő és egyre sűrűsödő sötétjébe. Fejest ugranak a feltáruuló fekete lyukba — néhány percre, avagy az örökkévalóság idejére. A leküzdhetetlen vágytól vezérelve, az élet szakadásokon átnyúló láncolatát megteremtve, netán félelmétől eltelve vagy örömetől reszketve.

Az egyidejűleg elszigetelődő és összetorlódó életben erős indítatásokat érzünk a kézzelfogható kötődések létesítésére. Nem ke-

vesen vannak, akik úgy vélik: kénytelenek saját életük pontifex maximuszává válni, és szinte minden reményüket a Nagy Hídverésbe fektetni.

...megmutatkozhat egy mosolyban. Lehet a fej felvetése, egy félbemaradt kézmozdulat. A lépcsőn lefele mentében éppúgy feltáruulhat, mint tükör előtt vagy egy ablak keretében. Elnézhet a messzeségbe, magábafeledkezhet, vagy akár másba...

A hímes érzéseinket kihívó és ámulatunkat kivívó nőiséget nem lehet lokalizálni, mert mennél jobban megközelítjük, annál inkább elveszünk benne. Hiszen az maga a megtestesült bőség: túláradás, odaadás, ajándékozás és táplálás. Továbbá tömérdek édes ellentmondás. (Határtalan körülhatárolás; egyidejű összesűrűsödés és szétrobbanás...)

Liliomok a tövisek közt. Eleven, vadon virágzó ékszerekként járnak-kelnek közöttünk. Hol mindenféle anyagba költött foglalatban, hol pedig enélkül.

Lényük emblémája a kéz. Az ujjaik ívében testük vonalai éppúgy bennerejlenek, mint a jellemük. Akár a formás feszesség vagy az átható lágyság, akár a lemondó magaelhagyás, szétfolyó alakatlanság.

Alatta nem volt semmi.

Kezében a *Lét és semmi*

Rajta némi Simeoni.

(konkrét hirdetésköltészet, későújkor)

Más testek társaságának és tagadhatatlan vonzásának kitéve számos eshetőség nyílik előttünk. És esendő voltunkból következően elég sok minden meg is esik velünk. Akár az is, hogy nem történik semmi, miközben mégis több történik, mintha minden megtörtént volna. Ilyenkor érezhető át igazán, hogy mintegy meredély mellett él egymás közelében a két nem. (Érdemes e szakadékok szélein olykor elmerengeni: szétnézni az intenzitás fokozhatatlanul éles fényében. Felmérni a felvert vizek finom fodrozódását. És más irányt venni, mielőtt még az örvény visszanéz.)

A nomád lélek lehetőségei a széleken tárulnak fel: az eltévedések és a visszatalálások közti keskeny mezsgyéken. Az ilyen ex-

cesszusok során módunkban áll magunkat mintegy kívülről megsejmlélni: más létező lehetőségek tükrében. És a másikba menekülés helyett a magunk megfékezését választani. Hisz tudjuk, hogy elég sok mindenre képesek vagyunk.

Folyamatos kiképzésben veszünk részt. Töbözünk a különféle képpen közvetített, tolakvóan szemünkbe szökő húsvér-helyettesítőkben.

A vállak védtelenek, a combok csaknem tövig vannak csupaszítva. Lágy gépezetünk lassan tűzbe, a környezet ködbe borul. Érzékeink vetődésre kész vadállatok: mohó sas a szem, szomjúhozó hal a száj...

A testek tájainak és oromzatainak váltakozó elrejtése és felvillanása állandó hullámzást visz a vágyvilágba. Olykor mint a halaknak szánt horgokon a villantó, úgy vetül elénk a kézzelfogható vagy közvetítettségében éppen anyagtalanná aszott hús.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a lemeztelenített testtájak térnyerésével együtt halványodik el a lény. Talán ezért is tolakszik elénk — a teljes árukinálát megmutatásának vágától vezérelve — annyi személytelen, póre test. A magunkfajta, mérsékelt égövi férfinomádok ezért olykor úgy találják, hogy hol művirágként feltálat testek, hol pedig fehér fogazatú nőténycápák társaságában járnak a nappalok félhomályát.

Nem érdemes belevetődni minden meredélybe. Még akkor sem, ha történetesen tökéletes testként veti elénk a végzet. És közülük nem egy valóban végzetes lehet. (Mint ahogy az is lesz, csak nem feltétlenül ránk nézve; magunkat megkíméljük ettől. Hadd lehessen meg ki-ki saját, személyre szabott végzetét; azt az egyet, akivel akár egy örökkévalóságon át egyé lehet.)

Különféle véletleneknek(!) köszönhetően olyan társakra is találhatunk, akikkel az idők végezetéig járhatjuk a vadont. Nem tudjuk, hogy nélkülük hol keresnénk azt a tengert, melynél feltárat édeni eredetünk. Honnan merítenénk a magatudatlan lebegés és a mindenben túli elernyedés megújuló emléket? Hol másutt találnánk a lelkes test szépségének szüntelenül átváltozó szigetvilágára? Kivel osztoznánk az egyesülés gyönyörében? Mi hívna a legnagyobb messzeségbe, ami mérhetetlen mélység és halálon túlmenő határtalanság?

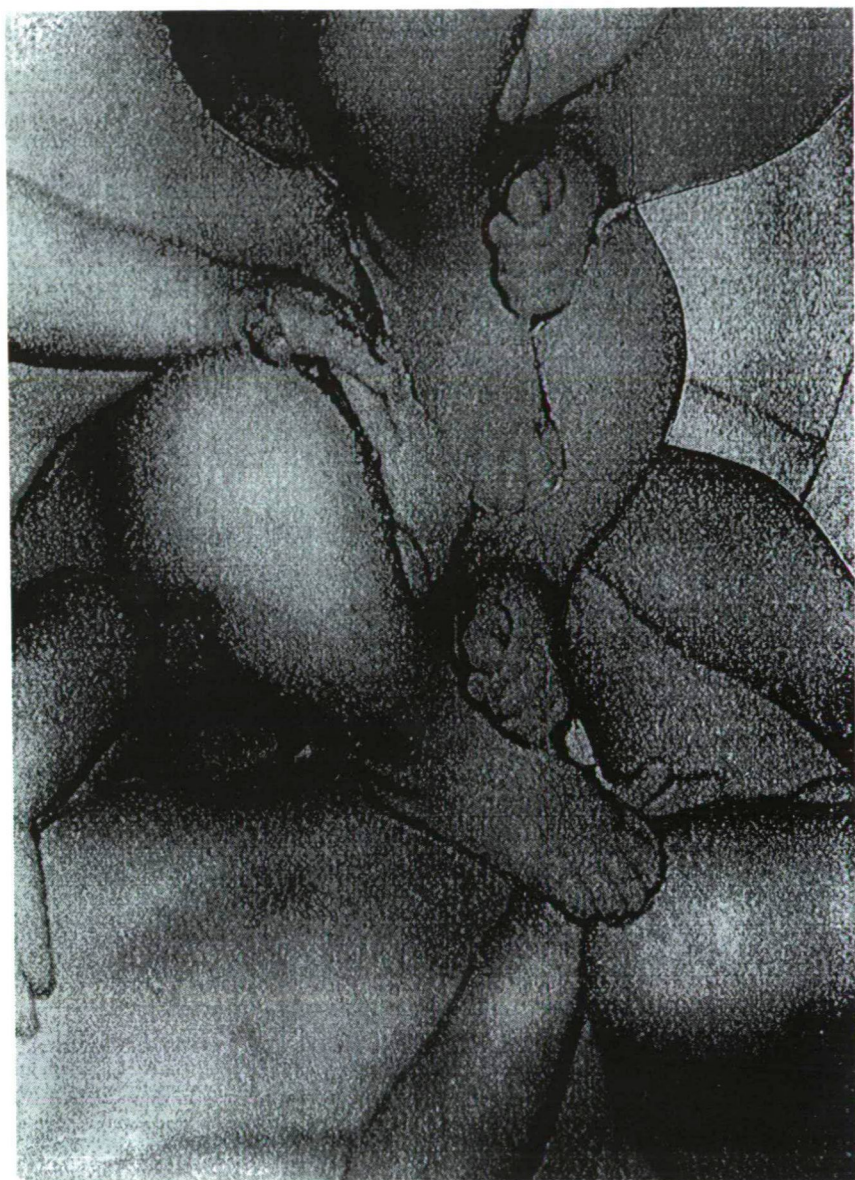
...ebben, a néha észvesztő és elviselhetetlen könnyűségben a párhuzamosba reszkető egyenesek még a végtelenen innen találkozva oltódnak ki a téridőben...

A szeretet ereje szédítő: még a legszilárdabbak is meg tudnak tántorodni tőle. Szelíd szavára még a bennünk megbúvó vadállatok is hajlamosak kezes bárányokká válni. Ha ez a szeretet elég erős, azaz mindent átható, türelmes, megbocsátó és tüneményes, akkor képes elvenni a kedvünket attól, hogy más testek társaságát keressük. (Mindenhez saját nehézkedésünket is le kell küzdenünk; hogy a személyünk köré kövült naprendszerből kiszakadva új világot teremthessünk. A kellő szokási sebesség eléréséhez a szeretet egyszerre szolgál vonzó, szelidítő és felszólító erővel.)

A lét leglágymabb fellángolásai a vágyvadon éjszakáiban születnek. Felülmúlhatatlan fényükben a mégoly világló nappalok is elhomályosulnak. A lángba borult, és olykor megtermékenyülő testek aztán néha szülnek: lágy és ellágyulásra is képes eleven lehetőségeket.

Ebből eredünk: kezdetünk ebben az őstengerben dereng fel. Az ősesemény életté sűrűsödő pillanatában. (Ezért is érezzük magunkat azóta szinte egyvégtében száműzetésben.) Gyönyöreink gyűrűzése az eredet első körét idézi. És a folytatásért folyik. Öntudatlanul is továbbteremtés történik velünk, általunk és bennünk, miközben az összezárulás legszemélyesebb szertartásait végezzük.

Egykori, csírában szunnyadó teljességünkhöz csak ennek az időleges izzása fogható. Ebben az átmenetiségben azonban az örökkévalóság édességéből kapunk olykor — egy idézetnyi — ízeletet. Az ilyen elragadtatások nem egészen e világról valóak: *lángjai tűznek lángjai, sok vizek el nem olthatnák.*

Sándor Edit munkája